

Mieån återintroduktion av Flodpärlmussla (*Margaritifera margaritifera*) i Kronobergs län

Länsstyrelsen Kronoberg | 010 223 70 00 | kronoberg@lansstyrelsen.se

Mieån | Tingsryds kommun | HARO 85

Bild: Den avsänkta Hakaforsdammen som restaurerats 2018. Foto: Peter Olsson

Projektområde

Vattenförekomsten Mieån: Långasjön – Mien ligger i Mieåns avrinningsområde och klassas som ett nationellt värdefullt vattendrag. Till största delen rinner Mieån

i Blekinge län men de övre cirka 3 kilometrarna rinner genom Kronobergs län. I sjön Mien finns ett svagt bestånd av sjölevande öring som leker i små tillrinnande bäckar och i Mieån nedströms Mien finns ett svagt stationärt öringbestånd. Innan Mieån flottledsrensades och byggdes ut med kvarnar och kraftverk var öringen betydligt vanligare i ån och det fanns även ett nedströmslekande öringbestånd i Mien. Likaså fanns det ett starkt bestånd av flodpärlmussla, som sedan många år numera saknas i den del av Mieån som rinner i Kronobergs län. Små restbestånd av flodpärlmussla finns kvar i Mieån strax efter länsgränsen i Blekinges län.

Vid de elfisken som årligen genomförs fångas låga tätheter av öring. Resultatet visar på måttlig status och i den senaste statusklassningen bedöms vattenförekomstens ekologiska status vara måttlig.

Mieån ska prövas i den Nationella Planen 2022. Det vandringshinder som finns inom projektområdet ingår inte i den nationella planen, men miljöförbättringar ska initieras samtidigt vid anläggningar som inte ingår i Nationella Planen. Mien är drickvattentäkt för Karlshamns kommun och regleringen av Mien ska tillståndsprövas 2020. Karlshamns kommun är verksamhetsutövare.

Orsak till åtgärder

Som en följd av flottledsrensningar och vandringshinder har flodpärlmusslan försvunnit från Kronobergs län. Länsstyrelsens mål är att skapa fria vandringsvägar hela vägen från Mien ner till det område där flodpärlmusslorna lever i Blekinge län samt att utföra biotopvård inom samma sträcka. Hakaforsdammen som utgjorde vandringshinder och som därmed omöjliggjorde en naturlig återkolonisation av flodpärlmussla genom det restbestånd som finns i Blekinge län, är sedan 2015 utrivet. Flera strömmande områden i det gamla dämningområdet och uppströms har därefter restaurerats för att gynna åns öringbestånd, vilket är en förutsättning för att kunna återfå ett livskraftigt bestånd av flodpärlmussla i den övre delen av Mieån.

Vad vi vill förbättra

Efter utrivningen av vandringshindret vid Hakafors och de restaureringsåtgärder som därefter genomfördes anses förutsättningarna goda för att återfå flodpärlmussla i Kronobergs län. Den naturliga återkolonisationen anses dock inte vara ett alternativ eftersom det närmsta beståndet av flodpärlmussla i Blekinge län är så svagt. Vi vill därför fånga öringyngel och infektera dessa med glochidielarver.

Denna åtgärd skulle bidra positivt till miljö kvalitetsmålet: Levande sjöar och vattendrag.

Planerade åtgärder och aktiviteter

Öringyngel infångas med hjälp av elfiske placeras sedan ut tillsammans med gravida flodpärlmusslor i burar. Efter att öringynglen infekterats med glochidielarverna återutsätts öringynglen på de platser de infångades. Det exakta utförandet är ännu inte fastställt och eventuellt sker detta i en kontrollerad miljö inomhus i en lämplig strömvattenbassäng. Både elfiske och fångst av flodpärlmusslor kräver dispens från Fiskelagen.

I huvudsak planeras:

- Inventering av hela Mieån för att hitta så många flodpärlmusslor som möjligt.
- Öringyngel infångas genom elfiske i Kronobergs län.
- Gravida flodpärlmusslor insamlas i Blekinge län.
- Öringyngel och flodpärlmusslor placeras tillsammans.
- Kontroll att öringynglen blivit infekterad av glochidielarver.
- Öringynglen återutsätts där de fångades.
- Flodpärlmusslorna återutsätts där de fångades.

Planerad uppföljning

Flodpärlmusslor växer långsamt och en uppföljning för att se om projektet lyckats kan först ske efter en lång tid.

Årlig uppföljning av öringpopulationen kommer dock att ske i Kronobergs län genom de årliga elfisken som utförs inom åtgärdsområdet. Ett starkt öringbestånd är en förutsättning för flodpärlmusslans överlevnad. Förutsättningen för spridning nerströms vid en lyckad återintroduktion anses bättre än en spridning uppströms.

I samverkan med

Projektet genomförs i samverkan med Länsstyrelsen i Blekinge, Tingsryds kommun och Sportfiskarna. Exakt upplägg för hur en projektorganisation ska se ut och vem som ska vara huvudman är inte klart.

Länkar

<https://viss.lansstyrelsen.se/Waters.aspx?waterMSCD=WA79537105>

<https://www.havochvatten.se/hav/fiske--fritid/arter/arter-och-naturtyper/flodparlmussla.html>

<http://sverigesmiljomal.se/miljomalen/>

